

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 12 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrisopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

K razpuščenju gimnazije v Kranji.

Z Gorenjskega 5. jul. [Izv. dop.]

Ravno mi slučajno v roko prišli „Ljubljanski butelj“, ki se sam zove „Laibacher Tagblatt“, mi sili pero v roke, da s kratko besedo odbijem njegovo neotesanost, nevednost in zlobnost v naših domačih stvareh. V svojej prvej notici v včerajšnjem listu to glasilo vaših ljubljanskih nemškutarjev svoje ve selje izraža, da je naša gimnazija v Kranji razpuščena! Veseli ga, da smo Slovenci žalostni tega razpusta! Laže takoj, da se je v tej gorenjskej učilnici mladina za „slovensko-klerikalno stranko“ pripravila, ko je vendar direktor bil mož vseskozi vladen človek; in laže dalje, da je bila ta naša gimnazija v Kranji slabo obiskovana, ko je vendar imela v 4 razredih nad 90 učencev, mej tem, ko jih enaka gimnazija v Kočevji ima le tretji del toliko, to je okolo 30.

Mi smo slišali, da je naša gimnazija razpuščena iz tega uzroka, ker mora in hoče država hraniti ali štediti (šparati). Iz istega uzroka je baje razpuščeno deklisško učiteljske v Celovci, in še dve drugi gimnaziji v državi. — Čeravno se čudimo, kako, da iz tucih uzrokov nij prišla prej kočevska na vrsto, nego naša, in čeravno obžalujemo, da je naša država „prisiljena“ pri naučnih stvaréh štediti, vendar bi si dali še kaj dopovedati, in bi molčali potem, ko smo vse storili, da tolikanj koristno učilišče za gorenjsko stran rešimo.

Ali največji cinzem je, ako se nemškutarska stranka zdaj v svojem organu veseli razpuščenja kulturnega zavoda iz tega uzroka, ker misli, — da je slovenskej stranki na škodo. Mi bi vendar mislili, da bodo vsi Gorenjci obžalovali, da gimnazijo

izgubimo, in da se bodo Kranjčanje in Gorenjci brez razločka stranke združili v prošnji do slavne vlade in Nj. vel. cesarja, da se nam ta kulturni zavod ohrani. Omika in kultura bi morala vendar le vzvišeno stanje imeti nad vsem strankarstvom, kakor ga ima mej vsemi pravo izobraženimi narodi znanost in umetnost. Da tega naši nemškutarji v svojej slepej za grizenosti ne kapirajo, to je za nje žalostno dovolj.

Mi mislimo torej, da je tudi ta slučaj vreden, da si ga Slovenci za kasnejše čase dobro zapomnimo. Ob časih raznih volitev in agitacij naši nemškutarji ali ustavoverci vedno kriče, da smo mi kulturi sovražni, da smo šolski neprijatelji, da smo mračnjaki in protivniki ljudske omike. Zdaj se pa vesele razpuščenja gimnazije v najpremožnejšem kraju naše domovine, na Gorenjskem! Če to ne karakterizuje protivne stranke, potem ne vemo, kaj bi še naveli, da jo naš narod bolj izpozna.

Upamo pa, da se od tucih izjav oficijalnega organa ljubljanskih kazinarjev in kranjskih ustavovercev sploh kranjski občinski odbor ne bode dal ostrašiti, temuč da bode, kakor baje namerava, vse korake storil, da se nam gimnazija reši, ako je količkaj mogoče. Mi sodimo, da je tukaj treba prositi, trkati, dokazati, in Bog ve, če ne dosežemo najvišje uslužbe tembolj, ker se bode menda vendar v naslednjem času kaj zaobrnilo v vladnih krogih. (Glej ostavko ali demisijo ministerstva Auerspergovega, poročano v naslednjem članku. Ur.)

Vsakako je pa vredno, to bodi ponavljano, da si zapomnimo „patrijotično“ kranjsko držanje naše nemškutarske stranke v tem velevažnem vprašanji. Na jeziku nosijo vedno izobraženje ljudstva, ali kadar pride „ad frac-

tionem panis“ tačas neha nemškutarje ves patrijotizem in vsa ljubezen do kranjskega slovenskega naroda, in naši nasprotniki imajo vselej le svoj malostni strankarski obzir pred očmi. S tacimi ljudmi je težko paktirati.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. julija.

Denes nam z Dunaja prinaša telegraf važno novico, da je minister knez Auersperg v svojem in v imenu svojih tovarišev, družih ministrov, izročil cesarju prošnjo, naj ga odpusti iz službe ministrovanja. S tem ministerstvo svojo besedo izpolnjuje, vendar je čas tak, da je skoraj dvomiti, ali bode cesar sprejel ostavko ministrov ali ne. Možno in verjetno je, da jim bode dal nalog še do jeseni vladati, zlasti, ker kongres nij še izvršen in se okupacija Bosne pričinja, in ker nij naslednikov lahko najti, dokler se vnanje stvari ne razvijo še bolj. Zatorej moramo menda z veseljem, da ministerstvo svoje mesto ostavlja, še malo potrpeti.

Ker se je Turčija ustavljala temu, da bi naša avstrijska vojska zasedla Bosno in Hercegovino, mobilizira se pri nas še nekoliko slovanskih in nemških polkov, kakor bemo po vseh novinah, in kakor naša slovenska domovina jako in močno čuti, da si se v podrobnosti te mobilizacije vsled konfiskalne prepovedi ne smemo spuščati. Vendar menda vojske s Turčijo ne bodemo in e i. Angleške „Times“ namreč poročajo 5. julija, da so turški zastopniki na kongresu dovolili, da naj Avstrija Bosno zasede, a pridržali so si posameznosti z Avstrijo samo urediti. Tudi

Listek.

In linea medica.

Ne quid nimis!

Kako se je trudil mož, koliko napisal in koliko razlagal, pa vse zastonj! Saj ljudje tega ne razumejo: govori jim kar češ, da bi se komu ne zamerili ali kakor bodi, rajši najboljši svete v kot pometó. Najrje pa je to, da nijeden njegovih prijateljev, za katere je tolikokrat prepiral se z nasprotniki pri večernem pivu, za katere je vseskozi zvesto in verno agitiral, da nijeden od njih zanj mazinca nij genil niti peresa pomočil! Za koga? vprašaš. Da, tega se nijsem povedal. Za gospoda našega mestnega fizika! Stoprav v poslednjem seji mesta odbora se ga je dr. Frice Keesbacher „kolegijalno“ usmilil in mu z interpelacijo do župana plašter na skelečo rano pritisknil. Dr. Frice je tako z nova dokazal, kar je že stara reč, da ga nij stanu,

ki bi kolegijalnost bolj pestoval nego gospóda zdravnik, svet pa je vsled tega iz mogočnih ust našega konzula izvedel, da so fizikovi nasveti o zboljšanju zdravstvenih razmer ljubljanskih zato propali, ker — nijso nujni, nego bi le po nepotrebnem „vznemirjali“ občinstvo! Ali nij to sila velika — skrb za nas?!

Časniki pa so le trdovratno — molčali o vsej aféri. Gotovo niti velmožni gospod fizik sam nij pričakoval, da mu bode naše novinarstvo storilo uslugo, in dreglo v sršeno vo gajezdo. Z ozirom na gospoda fizika znane politične velejitete za to nij imeo najmanjšega povoda. In vendar se je oglasil tam gori nad črto moj — tekmeč! Iz tega se vidi, da mu je bilo res zgolj za stvar, in nadejam se, da bode tudi liberalni gospod fizik priznal to „objektivno“ postopanje — oprostite, da mi rabi ta beseda, hony soit qui mal y pense: jaz ž njo nikakor ne merim na našo tiskovno svobodo niti na — ni: družega.

Po pravici se je mnogi čudil našega magistrata malomarnosti in popustljivosti v tako važnih stvaréh. Saj je pa to tudi lahko neumevno „dem beschränkten unterthanenverstand“. Strokovnjaki, katerim gre v tem vprašanji kakor povsodi prvi glas, neprestano svaré in zlo prorokujejo, a magistrat ne zme-neč se za to le svojo trdi, da nij take sile. Ubogi človek, verujoč v božjo ustanovitev gospodske in nem klanjaje se njenej modrosti nij mogel si kaj, nego misliti, da so zdravnik veliki švindlerji hoteči zbegati reve Ljubljance: magistrat pač da mora poznati te ptičke! Ali morda le iz prevelike krščanske ljubezni, katera hudo z dobrim povrača, svojim nepokojnim mučiteljem nehče — kratiti zaslužka, ki jim je itak zmirom prepričel?! Ali pa morebiti filozofira tako-le: kar je nas, mi uže sami skrbimo zase, za druge skrbi Bog! Saj ta filozofija bi bila nekako tradicionalna na rotovži; učil jo je osiveli prirodznanski

oficijozna stara „Presse“ od petka javlja, da so Turki svoj odpor proti avstrijski okupaciji Bosne in Hercegovine popustili, in da je vsled tega Bismark izrekel evropski mandati Avstriji, naj naredi red v Bosni in Hercegovini.

Nov **hrvatski** list je začel izhajati v Oszjeku pod naslovom „Branislav“, ki bode izhajal trikrat na teden, in velja 3 gold. na četrt leta, ter zastopa načela hrvatske narodne opozicije. Prva dva broja, ki sta nam došla, sta prav čestito uredovana in list priporočujeta.

Ogerske volitve bodo 5. in 14. avgusta. Zbor je sklican do 17. oktobra. Vspeli kongresa in vmarširanje v Bosno, katerega Magjari niso mogli zabraniti, bode močno vplivalo na agitacijo.

Vnanje države.

Na **kongresu** je nastalo težavnejše vprašanje, čegav bode Batum. Angleži bi ga radi Rusom izpulili, ali Rusi so odločni. Novejši telegram poroča, da so se Angleži udali s tem pogojem, da ne bodo Rusi te primorske luke nikoli utrdili. (Kadar bodo imeli Rusi Batum, bode njih.) — Ravno tako je jako težavno na kongresu grško vprašanje. Turki so se v drugem podali, ali Grkom nečjejo dozdat nič privoliti, ni Epira, ni Tesalije, pa niti ne Krete. Angleži so prej Grkom mnogo obetali, ali ti sebičnjaki ne bodo vojskovali zaradi Grkov, ki niti niso vojevali za svoje pravo. Ker je vsa protislovanška Evropa zadnji čas zanimala se za jalove Grke kot protivog zoper Slavjanstvo, nas nič ne žalosti, da ne bodo dobili tega kar hoté.

Ruské „Golos“ prinaša članek od drž. svetovalca Jominija „o novem skupljenju evropskih velevlastij“. Obžalujemo, da ne moremo zaradi „tiskovne svobode“ navesti kaj več iz tega članka, iz katerega bi se videlo, kako na Ruskem sodijo o Avstriji. Le toliko lahko povemo, da rečeni članek dokazuje, da je Andrassy s svojim vedenjem v Berlinu prouzočil, da trocarske zveze nij več.

Iz **Aten** se poroča, da so Grki razburjeni, ker bodo s kongresa menj dobili, nego so pričakovali. Novine pozivljejo kralja, naj se postavi na čelo armade in naj mejo prestopi.

Iz **Carigrada** pišejo, da je rekel jeden izmej Turkov: „Ko bi nas sram ne bilo, zaničevati včerajšnjega prijatelja, morali bi Angleža še bolj sovražiti, nego Rusa, ker zaduji vsaj ne taji, da nas hoče izriniti.“ — Sploh je v Carigradu vse potrto.

Turški list „Vakit“ končuje članek „naša bodočnost“ z besedami: „Za nas Turke je Rumelija preteklost, Anatolija prihodnost.“ Torej so Turki sami izpoznali, da so v Evropi odgospodarili.

Na **Francoskem** se bodo zdaj kmalu začele volitve v senat. Ne dvomi se, da bode republikanska stranka tudi tu zopet ukrepila se. Monarhisti so v vseh krogih in strokah

izgubili skoro popolnem ves vpliv, tako, da je teško mogoče verjeti, da bi se še kedaj povzdignili.

Dopisi.

Iz Trsta 3. julija. [Izv. dop.] Vlada je potrdila nova pravila politiškega društva „Edinost“. Vsled tega ima to slovensko društvo pravico sklicevati občne zборе, javne shode in tabore po vsem Primorskem, to je po vseh deželah spadajočih pod tržaško namestništvo, torej tudi v tužnej Istri. To pa je tudi glavni namen novim pravilom: zamenjarjena Istra se ima vzbuditi; ondodni Slovani se mora v bran postaviti onim Italijansimom, ki uže toliko časa rogovilijo za združenje te slovanske zemlje z Italijo; in ravno zdaj je ugoden čas za to delo. Uže dolgo časa niso istrski lahoni tako hudo rogovilili, kakor zadnje tedne; v Kopru, Rovinju, Dinjanu, Piranu trosili so se rovarski plakati, ki Avstrijo imenujejo barbarsko in kar naravnost nesramno zahtevajo od kralja Humberta, naj pride po te svoje (!) dežele. Drznost je dosegla svoj vrhunec in vsak se vpraša: „Kaj nameravajo ti rogovilježi?“

Povsod se je uže sam slovenski element v bran postavil; le v Istri še ne. Tam je torej potreba da se podpira na vso moč Slovanstva, in da se prestriže peruti nekaterim hinavskim velikašem. Društvo „Edinost“ pa ima prekrasno nalogo, da širi mej istrskimi Slovani narodno zavest in pripravlja te dežele za boljšo prihodnost. Prav zdaj, ko se godé te izdajske izjave in demonstracije po nekaterih istrskih mestih, je čas, da društvo skliče kje v Dolini, ali pa še bolj notri v Istri javen občni zbor ali pa tabor in da pod milim nebom protestuje v imenu Slovanstva in Avstrije proti tendencam onih lahonskih rogoviležev ter glasno zažuga vsem onim, ki žele te dežele Italiji priklopiti, da le čez trupla zadnjega Slovenca je vhod Italijanom v te slovanske dežele, in da Italijane, ko bi bili kedaj tako drzni, čaka pri nas taka osoda, kakoršno so imele Varove legije v teutoburškem gozdu. Jaz torej polagam odboru „Edinosti“ posebno na srce, naj skliče vse isterske Slovane v tabor, kjer naj se izreče udanost do Avstrije in cesarja in do Slovanstva in se slovesno protestuje proti lahonskim demonstracijam.

Nadaljevanje o zadnjih „bravurah“ naših lahonov vam moram pred vsem poročati, da

se je našlo jedno gnjezdo lahonskih rogoviležev na koperski gimnaziji, in da je uže več koperskih gimnazijalcev pod ključem.

Naša borza je zdaj postala tako optimistična, da je srebro prišlo te dni skoro „al pari“ (brez arije) in da vse kaže, da bomo imeli Napoleondore kmalo pod gl. 9, mejtem, ko avstrijski papirji rastejo. Bog daj, da bi bilo to mnenje borze opravičeno! Tudi cene blaga padajo od dneva do dneva, kupčije pa še zmerom nij.

Zdaj imamo v Trstu nov kolodvor; uže atrium tega velikanskega poslopja napravi vtis veličastni, kaj pa še visoka in neizmerno dolga s steklom krita lopa, kjer se zamore vsaviti po 10 vlakov, s takim kolodvorom se more samo še Dunaj ponašati.

V nedeljo je bila procesija Rešnjega telesa pri sv. Ivanu, ki je prišla do takozvanega „Boschetto“; cela pot, koder je hodila procesija, bila je polna slavolokov in mlajev, in na mnogih hišah čital sem lepe slovenske napise; tako jednega večjega prav v Boschetto, katerega so posebno Italijančiči opazovali. Tako je prav, pokaže naj se pri vsakej priliki, posebno kedar se ljudstvo zbira, da Trst je na slovanskej zemlji.

Domače stvari.

— (Mobilizacija.) Na ljubljanskej gimnaziji so včeraj trije osmošolci bili na naglomak maturi pripuščeni, ker kot vojaki morajo jutri s družimi mobiliziranimi Kuhnovci otiči. — Tudi od več prijateljev, ki so pri polku Hartungovem rezervisti, smo se sinoči poslovili. Naj se, brate v Bosni osvobodivši, kmalu zdravi vrnejo.

— (Nadvojvoda Vilhelm) je predvčeranjem prišel v Ljubljano na ogled vojske, in si je baje dal predstaviti nekatere načelnike.

— (Novomeški profesor) g. Derganc je imenovan za okrajnega šolskega nadzornika novomeškega okraja.

— („Sokol“) napravi 13. t. m. v čitalnični restavraciji „sokolski večer“ na čast sokolcema gg. Güntheru in Kališniku, katera društvenika sta pri javnej telovadbi v Zagrebu 29. junija kot telovadca odlikovala se in sprejela prvo in tretje darilo.

— (Marijina bratovščina.) V tej družbi je bil voljen v zadnji seji g. mestni odbornik Josip Regali za načelnika, g. Tomaž Pirnat za namestnika, g. Drašler za blagajničarja in g. Zupančič za perovodja.

diletant Karl quondam Dragutin iz Blatne vasi. Ko so namreč za njegovega županovanja kozé po mestu razsajale, omislil je hudomušni „Auchpatriot“ zeleno tablico z napisom:

Heute

Nachmittag 3 Uhr
wird geimpft.

Kakor nekda jo izobešajo še dandenes na mestno hišo kadar treba; kdor hoče, jo tam lahko vidi. Tablice z enakim slovenskim napisom nij bilo (niti je nij). Dostikrat sem ugibal, zakaj ne? Nemški „kapital in inteligencija“ vendar ne nosita svojih otrok na rotovž, da bi jim tam kozé cepili! Ali je Razdragutin v svojej pesniškej fantaziji belo Ljubljano uže tako predrugáčeno videl, da ga v njej nij bilo človeka, ki bi se znal slovenski brati?! In naposled, če ravno pobero kozé kacega „Zukunft“-Slovenca — blagor mu: on uide opasnosti ponemčenja, katerega se zaslepljeni narod tako boji in brani! Kaj pa,

ko bi — — da, da, zdaj še le se mi je posvetilo v možjanh: v znemirimi nas nij hotel moj „kollega von anno 48!“ Zdaj naj pa še kdo reče, da Karl Vragutin ne ljubi svojega naroda!

Za mir se sploh nekaj časa sem kaj zelo zavzimalo na rotovži, to vem dobro; nijsem pa mislil, da nam celo večni mir in pokoj rajši privoščijo, nego začasno „vznemirjanje“. Kako je našemu magistratu mir pri srci, to najbolje skusijo kmetski fantje, ki — pozabeč na kameniti pomost pod podplati — zaukajo kakor tam doma na vasi. Juh, kakó sveta (?) hermandad kvišku šine, in nerodneže brž pod ključ spravi! Pa ne da bi kedo mislil, češ, jaz namerjam zagovarjati tisto živinsko tuljenje; kaj še! To je surovost, ki je povsodi nespodobna. Ali to pa rečem, lepa ubrana pesen me nikdar ne nadleguje, niti o polu noči, pa če me iz najslajših sanj probudi. Se ve da je to menda pač „geschmacksache“;

vsi ljudje vsaj niso v tem jednaci mislji. Jaz tako pravim, da tu ne gre prezirati geografično lego. Jug ali sever, to nij vse jedno. Da bi ne bilo razločka mej vročim in vedno zelenim Neapoljem pod vedno višnjevim nebom, kjer vse cvete in poje, in mej mrzlim peščenim Berlinom, od koder — tako mislijo nekateri — prihaja vse, kar je dobrega! Mi brez dvoma v svojih običajih težimo proti jugu, ali — in to je „des pudels kern“ — pri nas imajo nekateri ljudje nekako posebno čudno ustvarjen sluh: slovensko petje, cerkveno zvonjenje, sokolske trobke in vojaškega bobna glas — vse to takim „ekstra“ organiziranim ušesom nij po godi. Gledé streljanja z možnarji imajo ti — na ušesih bolni ljudje — tudi svoje muhe. Meni — odkrito govoreč — „knalleffekt“ teh prostovoljno-kanonirskih vaj nikdar dobro ne dé, pa jaz sem človek, ki si mislim, če koga družega veseli: habeat sibi! Omenjene bolnike pa n. pr. neizmerno

— (Vreme.) Po visokih planinah je pal-
sneg, zato nam je tukaj sem sapa prinesla
zadnja dva dni hladno vreme.

— (Toča) je bila 3. jul., kakor se „Sl.“
piše, tudi okolo Semiča in ob Kolpi, vendar
nij veliko škode naredila. Vse je pa pobila
okolo Jarčjebrda in Zakobiljaka v okrajih
Škofjeje loki. Tudi pri Zatičini je baje dosti
škode naredila.

— (Posip na železnici.) Mej Zagor-
jem in Savo je predvčeranjem zemlja na že-
leznični tir posula se, tako, da se je poštni
vlak moral za tri ure zamuditi.

— (Celovški) mestni zbor in koroški
deželni odbor sta pri ministerstvu prosila, naj
se učilni zavod za učiteljice v Celovci ne raz-
pusti. Ministerstvo je to prošnjo odbilo z mo-
tivacijo, da mora državnim financam pri-
zanašati, ali z drugo besedo, da ima premalo
denarja.

— („Prirodopis“) s kepami za narodne
šole. Nastavo Agustich Imre. To je naslov
malej knjižice, ki je spisana v narečju ogerskih
Slovencev in namenjena ondotnim ljudskim
šolam. Knjižica bode dobro služila ogerskej
slovenskej mladini, in če ravno nij v našem knji-
ževnem jeziku pisana, kar bi želeli, vendar
radi vidimo, da se vsaj slovstvo teh zapušče-
nih Slovanov v njihovem dijalektu pomnožuje.
Za slovenske jezikoslovce in natoroznanske pi-
satelje slovenske je pa knjižica radi termino-
logije znamenita.

— (Za učitelje.) Slovenski učitelj nam
piše: Nekaterim slovenskim učiteljem, katere
poleg slovenskih novin, tudi kakov nemški list čit-
tati in podpirati morejo, priporočal bi jaz
„Allgemeine österreichische Lehrerzeitung“, ki
izhaja v Pragi pod pravicoljubnim šolskim rav-
nateljem, deželnim in državnim poslancem, g.
Jos. Heinrichom. List, ki stane 4 gold. na
leto, zagovarja enakopravnost vseh jezikov in
piše o šolstvu vseh narodov.

— (Služba za učitelja) ali učiteljico
je razpisana (s 700 gld.) v Slovenskej Bi-
strici do 11. julija.

— (Cecilijno društvo) bode imelo
občni zbor v četrtek 25. jul. t. l. z nasled-
njimi točkami: 1. ob osmih zjutraj slovesna
sv. maša v stolnici; 2. ob desetih društveno
zborovanje, ki bode obsegalo: a) Nagovor pred-
sednikov, b) poročilo tajnikovo, c) poročilo
glasbenega vodije, d) poročilo blagajnikovo,
e) razne nasvete; 3. ob štirih popoldne ob-
iskanje sv. Rešnjega Telesa mej petjem — v

stolnici; 4. ob šestih slovesna večernica v fran-
čiškanskej cerkvi. Zvečer zabava. K zborovanju
uljudno vabi vse društvonike, k drugim slo-
vesnostim pa sploh vse prijatelje glasbe.

— (Nesreča v menažeriji.) Iz Reke
se nam 3. t. m. piše: Tu ima uža kacih štiri-
najst dni svoj zverinjak gosod Entress, ka-
teri kakor njegove vrste umetelniki, slovi za
krotilec divjih zverij. On se res v pričo lju-
dij kaže, da so mu kot svojemu gospodarju
vsakovrstne životinje pokorne. On zahaje mej
leve, se druži s tigri in boža medvede — ali
to je samo njemu dovoljeno. Kajti pred par
dnevi je radoveden gledalec po g. Entressa
vzgledu hotel pobožati silnega medveda, a ta
ga je s tace tako neljudno prijel, da mu je
vso kožo na roci odril. Lastnik zverinjaka je
unesrečencu moral potem plačati nagrado, v
kazen, da ga nij za časa posvaril.

— (Popravek.) V članek „o zdravstvenih
razmerah ljubljanskih“ v 150. številu našega
lista sta se vrinila dva misel moteča pogrška.
Na drugej strani naj se v poslednjem vrsti
prvega predala bere: „prisodniki“ mestu „pred-
sedniki“, v drugem predalu pa, 5. vrsta od
zgoraj, „nežni život“ mestu „nežna žival“.

Razne vesti.

* (Znamenit dar.) Na Dunaji se je
prigodil sledeči nenavadni slučaj. Policaj J.
Wacek je pomagal necemu neznanemu go-
spodu, ki je bil na ulici padel v nesvest, zopet
na noge in k sebi. Ko se je tujec toliko po-
pravil, da je mogel otiti, seže v žep in da
policaji nek papir, rekoč: „Vi morate na me
misliti.“ Policaj je potem oni papir pokazal
bankirjem in svojim načelnikom, in ti so mu
povedali, da je to nakaznica na 1000 funtov
sterlingov ali deset tisoč goldinarjev. Zdaj se
je baje uže izvedelo, kdo jih je policaju dal,
namreč nek bogat trgovec iz Odese. Ker nje-
gov zastopnik pravi, da se mu včasih meša,
bode dunajska sodnija odločila, ali sme policaj
dar obdržati, ali ga ima nazaj dati.

* (Devetintrideset let v zaporu.)
Te dni je bil iz ječe izpuščen v Halsheimu
nek ujetnik, ki je bil pred 39 leti zaradi umora
svoje zakonske žene na vse življenje v zapor
obsojen. On je bil tačas zadnji, katerega so
javno ljudstvu na ogled v kazen izpostavili.
Zdaj naenkrat si je zaželel, da bi dobil vsaj
jedno uro zopet svojo prostost; prosil je ob-
čino, kjer je bil rojen, naj stori kaj zanj, da
bode oproščen, a zastoj je prosil. V svojej
obupnosti prosil je necega trgovca z lesom,
ki je drva dajal v kaznilnico, naj se ga on
usmili. Ta je šel k nekemu advokatu, kateri
je napravil prošnjo do kralja naj ujetnika
pomilosti, kar je ta tudi storil. Kako se

je ujetnik čutil, ko je prvokrat ven stopil in
zagledal železnice in telegraf, katerih preje
še nikdar nij videl.

* (Boj mej judi in katoliki.) V me-
stu Kališu stanovajoči judje, so pred dvema
mesečema okolo celega mesta v tla telegrafske
kolce zabili in z dratom prevlekli, zato da bi
laglje soboto posvečevali in si mislili, da je
celo mesto le jedna velika judovska hiša. To
je katoliške mestjane jako vzburilo. Prišel je
tedaj ukaz, da morajo judje te kolce vse po-
dreti. To se je bilo tudi zgodilo, in dan pred
sv. Telesom našli so judje vse kolce posekane.
Zdaj se je pa raznesla govorica, da se bodo
judje maščevali in sicer pri katoliškej procesi-
siji. V resnici se čuje mej cerkveno božjo slu-
žbo, pri kateri je bilo na tisoče katoličanov
navzočnih, krik: „judje so nam oltarje podrl!“
Tako je hitela jedna množica ljudij na novi
trg, kjer so imeli za procesijo oltarje priprav-
ljene, plane nad jude. Ter jih vse potolče, ko-
likor so jih srečali. Policaji nijso mogli ljud-
stva umiriti, zato so sklicali vojake, in ti so
se vstopili v vrsto od cerkve do novega trga.
Procesija se je jela pomikati in dospela je
do oltarjev, na trgu izpostavljenih, kar se
čuje nov krik: „judje so v našo cerkev ulo-
mili, ukrali so nam križ, pobite jih!“
Zdaj pa tudi vojaki nijso mogli več ljud-
stva zadržavati. Drevilo je naprej v sina-
gogo judovsko, ter tam potolklo in raztrgalo,
kar jim je prišlo pod roke. Ker jim je zdaj
prihitelo tudi iz okolice veliko kmetov na po-
moč, razkropili so se po celem mestu raztepli
vsakega juda, ki so ga mogli doseči, in so
vsa okna judovskih hiš pobili. Judje poskrili
so se po kletih. Množica se katoliških hiš ne
dotakne, a je strašno razjarjena. Telegrafično
so se pozvali nekoliko milj od mesta oddaljeni
vojaki. Ukradlo se nij ničesa, ker je imel ves
nemir le versk značaj.

Tržne cene

v Ljubljani 6. julija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — raž 6 gld.
18 kr.; — ječmen 4 gld. 43 kr.; — oves 3 gld. 25
kr.; — ajda 6 gld. 13 kr.; — prosó — gld. — kr.;
— koruza 6 gold. 20 kr.; krompir 100 kilogramov
— gl. — kr.; — fižol hektoliter 10 gl. 50 kr.; masla
kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; —
špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.
— jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govodnine
kilogram 54 kr.; — telefnine 52 kr.; — svinjsko
meso 68 kr.; — sava 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.;
— slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov
5 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 6. julija.

(izvirno telegrafično poročilo.)

	64 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v bankovnih	64 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	90
Zlata renta	75	75
1890 drž. posojilo	113	75
Akcijske nicions banke	838	—
Kreditne akcije	252	40
London	115	70
Napol.	9	26 1/2
Č. kr. eskina	5	47
Srebro	100	90
Državne marke	57	25

veseli pokanje možnarjev, kadar se z njim
oznanja in slavi zmaga — „ustavovernih“ kan-
didatov; takrat nič ne vedo o neprimernosti
niti o nevarnosti te „kmetske“ navade, celo
Loškim svojim purgarjem vaški greh odpuste,
in čisto pozabijo, da je bil smodnik, s katerim
so le-ti streljali, namenjen samo na slavo —
Kranjskega Franceta Dolenca, velicega lovca
in „politikarja“ pred gospodom! Vsa druga
pa je z možnarji pri kakej narodnej veselici
ali cerkvenej slavnosti: o tacih prilikah njihov
grom tista ušesa, o katerih sem govoril, stra-
hovito boli, tako, da usta, ki so v organicej
zvezi s temi ušesi, na vse grlo kriče po —
policiji: iz ljubezni do bližnjega, pravijo! Jaz
nijsem patolog, zato si ne prisvajam raz-
sodbe, toda, če tako različen učinek jednega
in istega uzroka ne prihaja od neke izredne
lastnosti ušes, pa tudi nič nečem!

Morda je s to hibo v zvezi i jednostran-
ska gluhotu nekaterih ljudij, ki trde, da ni

koli nikjer nič slišati nij o terjatvah ravno-
pravnosti slovenskega jezika, dočim vjemó
vsak še tako tih vzdihljaj na korist nemščini,
katero neki slovensčina tako neusmiljeno iz-
podriva v šolah, da se je učenci kmalu prav
nič učili ne bodo — slovensčine namreč! To
me spominja nekako sličnih prikaznij, katere
so zdravniki — kakor znano — opazili na
očeh. Mnogi ljudje so slepi za nekatere boje,
to je, oni nekaterih boj ne razložijo od dru-
gih. Takemu človeku se lahko primeri, da na
črne hlače rumeno záplato prikripa, ali pa
vdovcu za pogreb „nepozabljive“ pokojne širok
rudeč flor okolo svetlega cilindra ovije; če ga
pa vprašaš, kako mu dopada krvavo žareča
svetilnica na oglu kazinske kavarne, te bode
najprej debelo pogledal, potem pa stavil koli-
kor ti drago, češ, da svetilnica nij rudeča.
Jaz sicer tacega slepca nobenega sam ne po-
znam, pač pa poznam dosti tacih, ki jih ne-
katere boje neizrečeno v oči zbadajo. Koliko

jih je v Ljubljani, katerim belo-modro-rudeč
barjak tako razdraži živce, da kar zamiže od
jeze! Še belo-rumene zastave so jim ljubše,
če uže drugače nij; vsaj hinavskemu butlju je
teško délo, da je na št. Peterskej cerkvi ondan
poleg mnogih narodnih „samo jedno belo-
rumeno zastavico“ zagledal! Najlepši se ve da
je in ostane črno-rudeče-zlati prapor, čez
njega ga nij! Bolezen, kaj pa, bolezen na očeh!
Čuda, da še nobeden strokovnjak nij lotil še
njene preiskave. Priporočam jo, kakor tudi
ono o ušesih našim čestilakomnim eskulapom
— vredni sta njihovih študij.

Morebiti se — iz hvaležnosti — gospod
dr. Kovač — pardon, Kovatsch mi je pisati
— posveti temu vzvišenemu poslu: časa mu
bode zanj vsaj ostajalo, kadar nastopi novo
urejenega mestnega fizikata „otium cum digni-
tate“? A hriman.

V teku 23 let potrjeno.

Anaterinina voda za usta

po J. G. Popp-u,
c. kr. dvorni zdravnik za zobe
na Dunaji, srednje mesto, Bognergasse 2.
Boljši kot vsak drug prah za zobe, s katero
se odvrnejo boleznimi zob in ust, zoper gnjilobo in
omajanje zob, pijetnega duha in okusa, — okrepeča
zobino meso, — brez primere dobro sredstvo za
snaženje zob.

Da si to priljubljeno, neutrpljivo pripravo
morejo preskrbeti vsi krogi, so se vpeljele stekle-
nice različnih velikostij, namreč: velika steklenica
po 1 gld. 40 kr., srednja po 1 gld., mala po 50 kr.

Anaterinina pasta za zobe,

za snaženje in obvarovanje zob, za odstranjenje sla-
bega duha in kamena na zobeh. Cena stekleni puški
1 gld. 22 kr.

Popp-ova aromatična pasta za zobe,
najizvrstnejše sredstvo za snaženje in obvarovanje
notranjih ust in zob. Cena za kos 35 kr.

Rastlinski zobni prah,

snaži zobe, odpravlja zobni kamen, in površje zob
se bolj in bolj belj. Škatlja velja 63 kr.

Popp-ova plomba za zobe,

s katero si more vsakdo sam spolniti votle zobe.

Milo iz zelišč

e baš tako izvrstno kosmetično (lepotno) sredstvo,
kakor tudi odpravlja prav rahlo ogrce, mozole in
druge nakožne nečistine, ter nareja kožo elastično in
svežo, kakor zahteva lep obraz; porablja se
izvrstno tudi za kopelji,

za kateri smoter se je že čestokrat uspešno rabila.
Cena jednega kosa 30 kr. (183-2)

V blagovoljni pozor!

V zavarstvo proti ponarejanju se p. n. občinstvo
opozoruje, da je na vratu vsake steklenice
anaterinine ustne vode brambino znamenje
(firma hygea in anaterinini izdelki) kakor je pri
vsakej steklenici tudi vnanji zavitek, na katerem
je dobro vidljiv vodén tisk, državni orel in ime.

Zaloga imajo v Ljubljani, vse lekarne
kakor tudi gg.: Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger,
F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pirkar, P. Lassnik,
Terček in Nekrep; v Postojni: J. Kupferschmidt;
v Škofjeji Loki: C. Fabiani; v Kočevju: J.
Braune; na Krškem: F. Bömches; v Idriji: J.
Warta; v Kranju: K. Šarnik; v Litiji: Mühl-
wenzel, lekar; v Metliki: Matteredjev naslednik; v
Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergmann; v
Radovljici: A. Roblek; v Kamniku: J. Mac-
nik; v Črnomlju: J. Blazek; v Vipavi: A.
Deperis.

Štev. 9412.

(203-1)

Razglas.

Vsled določila pravil tukajšnje mestne
občine se

- a) račun mestne blagajnice za leto 1877, in
- b) računi šestih v mestnem oskrbljevanju
stoječih zavodov za leto 1877 od 15. do
30. julija 1878 v magistratnem ekspeditu
v očitni pregled razpložijo, kjer se tudi
kakošne opazke o njih v zapisnik spre-
jemajo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

27. junija 1878.

Pismeno zdravi vse bolečine v živcih, posebno

božjast (epilepsijo),

specijalni zdravnik dr. Killisch v Draždanah
(Neustadt). Ozdravil je že nad 11.000. (210-1)

Evropa: pl. Schwarzenfeld iz Ce-
lova. — Hren iz Gorenjskega. — Za-
kop iz Gorca. — Fritsch iz Gradca.
Pri Slovani: Weden iz Ribnice.
Ternovskij iz Reke. — Zoidet iz Dunaja.
Schmensek iz Trsta. — pl. Vetter
iz Gradca.
Pri Matiki: Krieg iz Dunaja.
Fischer iz Pošte. — Herz iz Dunaja.

Tušč.
6. julija:

Sirovi loj
kupiha vsaki čas po najnižji ceni
Karl Pamperl-ova sina,
Topičica za loj, svečarja in miharica,
v celovci na Koroškem.
(88-3)

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2,
zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo;
zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega pa-
pirja. Vse potrebstij za morjevce (inženirje), sli-
karje in risarje. Najnovjše v konfekciji za papir.
Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi
monogrami na pisemski papir, visitne karte in pi-
semske zavitke. (158-30)

Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zellstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj.
Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(190-16)

Umrath & Comp. v Pragi,

fabrikanti poljedeljskih mašin,
priporočajo svoje po strogo solidnej izpeljavi, lahkej hoji in čistej mlatvi
dobro znane posebnosti v

ročnih i vlečnih mlatilnih garniturah

z 1-8 konjskimi ali volovskimi močmi,
in sicer premakljive in nepremakljive. — Potem izdelujemo mno-
govrstne velikosti dobro izkušene:

mašine za žito snažiti, mašine za ličkanje
turšice, skoporezne mašine

itd. itd. (114-13)

Ilustrovane cenike brezplačno in franko.

Zaloga in zastopništvo je pri J. Debevcu v Ljubljani.

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo
in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišlo
velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse
izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majhno
odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri
vsacem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz An-
gleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo le-to

zastonj.

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedi, 6 kom. baš tako-
vih žlic za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je
prej gld. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov
vkupe gld. 2.35

6 " britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi
ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom.,
kateri so prej stali gld. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe " 3.40

1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gld. 3, zdaj " 1.30

1 " jubo, najtežje vrste, od najboljšega
britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj " 1.80

Poleg tega elegantni svečniki, par po gld. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zde-
lice po kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po
gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gld. 8.50, 10.50,
14.—, 20.—; saharne pušice po gld. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; saharne
sipnice po kr. 40, 75, 90, gld. 1.—; sklenice za kis in olje po gld. 2.50,
3.80, 4.25, 6.—; pušice za surovo maslo po kr. 90, gld. 1.70, 2.80, 3.25,
4.—; ročni svečniki po kr. 50, 65, 80, gl. 1.— ter še mnogobrojni izdeki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinjšimi ročaji od britanija-sre-
bra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic,
6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedi, 6 komadov baš takovih
žlic za kavo, v elegantnej kaseti od baršuna, vkupe 24 komadov,
ki so prej stali brez kasete gld. 13.—, stane zdaj s kaseto gld. 6.40.

To stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra in se od
pravega 13 lotnega srebra celo po štetnej rabi ne dadé razlikovati,
ter garantiramo, da njih barva vedno ostane bela.

Tudi damo vsakemu denar nazaj, ako mu naš nož ali žlica
očrnila ali orumenila. (150-6)

Naslov:

„Britannia-Silberwaaren-Niederlage“
Wien, Babenbergerstrasse 1.

Gospodinjam!

Mej vsemi kavnimi primesimi ima najboljši vspoh

Franckova kava,

iznajdba Henrik Franckovih sinov v Ludvigsburgu,

ker ima jako fin okus in mnogo redilnih tvarin v sebi. — Da bi škodovali
tej jako priljubljenej

Franckovej kavi,

po katerej se mnogo povprašuje, skuša veliko fabrikantov razne in slabše
izdelke prodajati z renomiranim imenom: Franckova kava; da, mnogo poslužuje
se jih polne firme:

Henrik Franckovi sinovi v Ludvigsburgu,
lastniki 6. fabrik v Ludvigsburgu, Rieth, Bretten, Meimsheim in
Grossgartach.

Zakaj? — Zato, da se kupovalke ovarajo! — Zato: previdnost
pri nakupovanju!

Zato pa morajo iznajdniki in fabrikanti prave Franckove kave
djeti na zaboje in zavitke podpis:

!! Heinrich Franck Söhne !!

in postavno imenovane varstvene marke:

ter se čestite gospodinje prosijo, naj gledajo natanko na ta znamenja, da
bodo mogli

pravo kavo

od neprave, ponarajene razločiti.
V vseh boljših špecerijskih prodajalnicah dežele se

prava Franckova kava

dobi na prodaj, obznanovana z gori navedenimi varstvenimi markami in
podpisom. (159-3)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.